

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को नीति तथा कार्यक्रम

विनयी त्रिवेणी गाउँपालिका

नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)

गण्डकी प्रदेश, नेपाल

असार १० गते

निति तथा कार्यक्रम

यस विनयी त्रिवेणी गाउँपालिकाको गरिमामय नवौँ गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, सुरक्षाकर्मी ज्यूहरु, पत्रकार र यस गाउँपालिकामा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारी ज्यूहरुमा सर्वप्रथम म न्यानो अभिवादन व्यक्त गर्दछु ।

सभा सदस्य ज्यूहरु,

कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट फैलिएको कोभिड—१९ रोगबाट सिर्जित परिस्थितिमा यस गरिमामय सभामा आर्थिक वर्ष ०७८।०७९ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु ।

आर्थिक वर्ष ०७८।०७९ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहदा म संघिय लोकतान्त्रीक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणाली स्थापना सम्मका जनआन्दोलन तथा संघर्षहरुमा आफ्नो अमूल्य जिवन बलिदान गर्नुहुने महान शहिदहरुलाई स्मरण गर्न चाहन्छु ।

कोभिड—१९ का कारण ज्यान गुमाएका प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै संक्रमितहरुको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

कोभिड—१९ को कारणले सृजना भएको बन्दा—बन्दीको अवस्था सामाजिक दुरी कायम गर्नु पर्ने बाध्यात्मक अवस्था लगायतका प्रतिकुलताका बिच धैर्यताका साथ कोरोना भाइरस नियन्त्रण र उपचार अभियानमा साथ दिनु भएकोमा गाउँपालिकाको तर्फबाट म गाउँपालिका बासी सम्पूर्ण दिदिबहिनि , दाजुभाईमा उच्च सम्मान गर्दछु ।

कोभिड —१९ नियन्त्रण तथा उपचारमा अहोरात्र खट्नु हुने स्वास्थ्यकर्मी , सरक्षाकर्मी, जनप्रतिनिधि, सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी , पत्रकार, पेशा व्यवसायी सबैलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

तथापि हाल विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोभिड —१९ को महामारीले हाम्रो देश नेपाल तथा यस गाउँपालिकामा पारेको प्रभावले ०७८ बैशाख २२ गते देखिको

नवलपरासी(ब.सु.पु) जिल्ला भित्रको लकडाउनको कारणले यस आ.वको बजेट कार्यान्वयन तथा गाउँपालिकाले प्रवाह गर्ने विकास निर्माणका कार्यक्रम समेत बाधा व्यवधान उत्पन्न भएको विद्यमान अवस्था छ ।

श्री सभा सदस्य ज्यूहरु,

अव म हाल सम्म कोभिड —१९ ,नियन्त्रण, रोकथाम र उपचारमा भएका प्रयास सन्दर्भमा संक्षिप्तमा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

- यस वर्ष स्वास्थ्य मन्त्रालयको निर्देशन अनुसार डा. विनाको क्वारेन्टाइन राख्न नपाइने व्यवस्था भएकोले क्वारेन्टाइन नबनाइएको , दुम्किबास स्वास्थ्य चौकीको प्राङ्गण प्रस्तावित विनयी त्रिवेणी अस्पतालमा ५ बेडको डाक्टर सहितको कोभिड आइसोलेसन कक्ष निर्माण भइ संचालन भएको ।
- अन्य प्रयासहरु - गाउँपालिका भित्रका विभिन्न स्थानहरुमा जनचेतनामुलक सुचनाहरु माईकिङ्ग गर्ने , पत्रपत्रिका तथा संचार माध्यमबाट कोभिड सम्बन्धि सामाग्रीहरु प्रसारण गर्ने कार्य गरिएको ।

खण्ड १

श्री सभा सदस्य ज्यूहरु,

गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

१.२ सवल पक्ष

- १) राज्य पुर्नसंरचनाका कारण स्थानीय तहबाट सेवा र सुविधामा सहज हुन पुगेको ।
- २) उपयुक्त भु—धरातल हुनाले उत्पादनमा विविधता आएको ।
- ३) यस गाउँपालिका भारतसँग जोडिने गण्डकी प्रदेशको मुख्य नाकाको रूपमा रहेको ।
- ५) स्वच्छ हावा, पानी, नदी, खोला भएकोले बस्नका लागि अनुकूल वातावरण रहेको ।

६) प्राचिन धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरू (त्रिवेणी धाम ,गजेन्द्र मोक्ष दिव्य धाम,दाउन्ने देवी मन्दिर, प्रसिद्ध मदर वावा लगायत उत्तर तर्फ एसियाकै सबैभन्दा ठूलो सिमेन्ट उद्योग होङ्शी शिवम सिमेन्ट उद्योग रहेको ।

७) विविध उद्योग धन्दाहरू सञ्चालनमा रहेको ।

८) प्राकृतिक रूपले सम्पन्न र जैविक विविधताको उर्वर भूमी ।

१.२.१ कमजोर पक्ष

१) ३ तले जिल्लाको रूपमा यस जिल्लाको भू-भाग रहेकोले सबै ठाउँमा प्रयास मात्रामा पूर्वाधारको बिकास हुन नसक्नु जस्तै बाटो, बिद्युत, कृषि ।

२) परम्परागत कृषि प्रणाली ।

३) गाउँपालिका स्तरिय सर्वदलिय संयन्त्रको कमी ।

४) वर्षेनी डुवान तथा कटानको समस्या ।

५) बिकास निर्माणमा एकिकृत र समन्वयात्मक प्रयोगमा कमि ।

६) चेतनाको कमि हुनु ।

७) वातावरण संरक्षण र फोहर व्यवस्थापनको ठोस योजना नहुनु ।

८) विद्यालयको गुणस्तरमा सुधार हुन नसक्नु ।

९) टुक्रे र छरिएर रहेका बस्तीका कारण पूर्वाधार निर्माणमा कठिनाई

१०) भौगोलिक विविधताका कारण सेवा प्रवाहमा कठिनाई ।

१.२.३ अवसर

१) स्थानीय तहमा स्रोत ब्यवस्थापन सहितको पर्याप्त अधिकार ।

२) दुम्किबास सर्दी हुँदै पाल्पा जोडने बाटो निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको ।

३) साना साना योजना कार्यान्वयनमा जिल्ला सदरमुकाम सम्म उपभोक्ता समिति धाउन नपर्ने । समय र स्रोतमा बचत र झञ्झटमा कमी ।

४) समयमा योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा सहजता ।

५) आफ्नो क्षेत्रको विकास र समृद्धिका लागि आफैले नीति निर्माण योजना र कार्यान्वयन गर्ने अवसर प्राप्त ।

६) ऐतिहासिक धरोहर र सम्पदाको संरक्षण गरी आन्तरिक र बाह्य पर्यटन प्रवर्धनका सम्भावना ।

७) साना साना विकास निर्माण र सेवा सुविधाका लागि केन्द्रिय नेतृत्व गुर्हान नपर्ने

८) संघिय सरकार र प्रदेशिक सरकार संग सहकार्यमा विकाश निर्माणको कार्य गर्न सकिने ।

१.२.४ चुनौती

क) युवा बेरोजगारलाई व्यवस्थापन गर्नु

ख) कृषिलाई आधुनिकिकरण र व्यवसायीकरण गर्नु

ग) वर्षेनी हुने खोला नालाको कटान र डुबानलाई दिगो तटबन्धनको व्यवस्था गर्नु

घ) अव्यवस्थित बसोबासलाई व्यवस्थित गर्नु

ङ) फोहोरमैलालाई व्यवस्थित गर्नु

च) जनताको बढ्दो महत्वकाँक्षा र आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नु

छ) दुम्किबास देखि त्रिवेणी सम्मको सडक मार्ग सञ्चालन गर्नु ।

ज) विषयगत कार्यालयहरूलाई व्यवस्थापन गरी प्रशासनिक सेवालाई सरलीकृत गर्नु ।

झ) अशिक्षा ,बेरोजगार र चेतनाको अभावबाट उत्पन्न दुव्र्यसनी र यसले समाजमा पारेको असरलाई न्यूनीकरण गर्नु ।

ञ) नदीजन्य पदार्थको गैरकानुनी रूपमा हुने चोरी निकासीलाई नियन्त्रण गर्नु ।

ट) कोभिड १९ ले पारेको प्रभाव ,संक्रमण, रोकथाम तथा व्यवस्थापन गर्नु ।

१.३ वार्षिक नीति बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको लागि अवलम्बन गरिएको पद्धति

विनयी त्रिवेणी गाउँपालिकाको आ.व. ०७८।०७९ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम निर्माण गर्ने क्रममा कोभिड—१९ का कारण स्रोत व्यवस्थापनमा देखिएका संकुचनलाई मध्यनजर गर्दै गत आ.वमा संचालन हुन नसकेका तथा पूरा हुन नसकेका योजनाहरूलाई पनि निरन्तरता दिने नीति लिइएको छ । साथै अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउन तथा रोजगारी सृजना गर्न वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका श्रमिकहरूलाई मध्यनजर गर्दै व्यवसायीक कृषि प्रणालिको माध्यमबाट रोजगारी श्रृजना गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

कोभिड —१९ को प्रकोपलाई ध्यानमा राख्दै नियन्त्रण रोकथाम र उपचारका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम र प्रधानमन्त्रि रोजगार कार्यक्रम तथा गाउँपालिका स्तरिय रोजगार कार्यक्रमको माध्यमबाट रोजगारी श्रृजना गर्दै स्थानीय अर्थतन्त्रलाई टेवा दिने गरी बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

१.४ आयोजना प्राथमिकिकरणका आधारहरू

- आर्थिक विकास र गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने ।
- उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने ।
- जनताको जिवनस्तर , आमदानी र रोजगारी बढ्ने ।
- स्थानीय सहभागिता जुट्ने ,लागत कम लाग्ने ।
- स्थानीय स्रोत साधन र सीपको अधिकतम प्रयोग हुने ।
- महिला, बालबालिका जेष्ठ नागरिक तथा पिछडिएका क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष / अप्रत्यक्ष लाभ पुग्ने ।
- सेवाप्रवाह,संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान पुर्याउने ।

- लैंगिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि हुने ।
- दिगो विकास, वातावरण संरक्षण र विपद व्यवस्थापनमा योगदान पुर्याउने ।
- कोभिड —१९ संक्रमण रोकथाम तथा व्यवस्थापनका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम तथा परिक्षणको व्यवस्था गर्ने ।
- बैदेशिक रोजगारीमा आउन सक्ने सम्भावित संकुचनलाई दृष्टिगत गरी रोजगार मूलक गतिविधि संचालन गर्ने ।

खण्ड २ —चालु आ.व.२०७७/०७८ को समिक्षा

क) आर्थिक क्षेत्र

चालु आर्थिक वर्षमा विनियोजन गरिएको आर्थिक क्षेत्र सँग विनियोजित बजेट न्युन रहेपनि यसले समग्र कृषि, पशुपालन लगायतका क्षेत्रका गतिविधि बढ्न गइ आर्थिक क्षेत्रको बढोत्तरी भएको छ ।

ख) सामाजिक विकास : महिला, बालबालिका, असहाय, अपाङ्ग लगायत स्वास्थ्य र शिक्षा क्षेत्रमा भएको लगानीले अपेक्षा गरिए बमोजिम प्रगती हुन नसके पनि विगतका वर्षहरूमा भन्दा सामाजिक क्षेत्रमा सुधार भएको महसुस भएको छ । भूमिहीन तथा अव्यवस्थित बसोबासीहरूलाई जग्गा धनी लालपूर्जा वितरण गर्नका लागि गठित भूमि सम्बन्धि समस्या समाधान आयोगको कार्यक्रम अनुसार यस गाउँपालिकामा पनि भूमि सम्बन्धि समस्या समाधान ईकाइ गठन गरी हाल सम्म भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीको ४०४८ थान फारम भरी दर्ता गरी निस्सा दिने कार्य भइरहेको छ ।

ग) पूर्वाधार विकास: चालु आ.व.मा अन्य क्षेत्रको तुलनामा पूर्वाधार विकासमा लगानी धेरै भएको विनियोजित बजेटको खर्च प्रतिशत करिब सत प्रतिशत पुग्न जाने अनुमान गरिएको छ । गाउँपालिकाले आ.ब. २०७७/०७८ मा ८३९१ मि. बाटो कालोपत्रे पिच, १७५९८ मि. बाटो ग्रावेल, ६ कि.मि. थप सडक ट्रयाक निर्माण, ३१६४ मि. पि.सि.सि. ढलान साथै १६ वटा थप कल्भर्ट निर्माण गरिएको छ । साथै ३२ वटा खानेपानी योजनाहरू, ७६ वटा खानेपानी इनार संख्या रहेको छ भने ३२ वटा सिचाई योजना रहेका छन् ।

घ) वडा स्तरबाट प्राथमिकीकरण भई आएका योजना कार्यान्वयनमा आएका हुन ।

ङ) प्राय सबै योजनाहरू उपभोक्ता समितिलाई पुर्ण जिम्मेवारी दिई जनसहभागिताबाट योजना सम्पन्न गरिएको छ ।

च) सामाजिक सुरक्षा भत्ता फरवार्ड फिड र रिभर्स फिड प्रक्रियाबाट बैंक मार्फत वितरणको व्यवस्था भएको छ ।

छ) आगामी २०७९ असार मसान्त सम्म बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्ने प्रतिवद्धता जाहेर गरिए अनुरूप निर्माण भइरहेका र हुने आयोजना बालमैत्री बनाउने प्रयास भएको छ ।

ज) थोरै बजेटबाट धेरै काम गर्नु पर्ने भएको हुँदा योजनाहरू पूर्ण रूपले सम्पन्न हुने गरी बजेट विनियोजन गर्न नसक्दा योजना सम्पन्न गर्न बाँकी रहेको अवस्था छ ।

झ) सम्पन्न हुन नसक्ने योजनाहरूलाई सम्बन्धित वडाको माग अनुसार गाउँकार्यपालिका बैठकबाट निर्णय गराई शिर्षक रकमान्तर गरी योजना सम्पन्न गरिएको छ ।

ञ) यस गाउँपालिका अन्तर्गत १ वटा विनयी त्रिवेणी अस्पताल, ४ वटा स्वास्थ्य चौकी, ३ वटा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र र ५ वटा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई बाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिदै आइ रहेको छ भने ३ वटा स्वास्थ्य चौकीमा वर्थिड सेन्टर र ४ वटै स्वास्थ्य चौकीबाट प्रयोगशाला सेवा संचालनमा ल्याइ सेवा प्रदान भइरहेको छ ।

विनयी त्रिवेणी अस्पताल- वडा नं १
स्वास्थ्य चौकी — वडा नं १,४,५,७
आधारभूत केन्द्र — वडा नं २,३,६
सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई — वडा नं १,२,३,५
आयुर्वेद औषधालय — वडा नं ६

ट) गाउँपालिकाका वडा कार्यालयहरुमा अनलाईन व्यक्तिगत घटना दर्ता सुचारु गरिएको छ । साथै गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरुमा सम्पति कर सम्बन्धि सफ्टवेयर जडान गरी पारदर्शिता पूर्वक राजस्व संकलन गरिएको छ ।

खण्ड ३ आगामी आ.व.०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम

३.१ सोंच

"व्यवसायिक कृषि ,सांस्कृतिक तथा पर्यटकीय ठाउँ, स्वच्छ समृद्धि हाम्रो विनयी त्रिवेणी गाँउ "

३.२ लक्ष्य

गण्डकी प्रदेश को प्रमुख सिमा नाकाको रूपमा विकास गरी आर्थिक ,सामाजिक विकास तथा धार्मिक रूपले पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्दै रोजगारी सृजना तर्फ केन्द्रीत हुने ।

३.३ उद्देश्य

आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक विकास योजनाको प्रमुख उद्देश्यहरु यस प्रकार छन्

- भैतिक पूर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नती गर्ने ।
- कोभिड —१९ को असर न्यूनिकरण , रोकथाम र उपचार
- राहत वितरण र पुर्नस्थापना
- स्वास्थ्य सेवा विस्तार र विविधिकरण र पुर्वाधार निर्माण

- खानेपानी संरचना निर्माण
- सुचना प्रविधिको विकास गरी सम्पूर्ण वडाबाट अनलाइन सेवा सुचारु गर्ने ।
- प्रकोप जोखिम न्यूनिकरण
- उद्यमशिलता विकास र रोजगारी सृजना
- वातावरण संरक्षण तथा सरसफाइ प्रवर्द्धनमा ध्यान दिने ।
- कृषि, पशुपालन तथा जडिबुटी उत्पादन, संरक्षण तथा बजारीकरणलाई प्रवर्द्धन गर्ने ।
- लक्षित वर्ग हित अनुकूल हुने कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

३.४ अपेक्षित उपलब्धी

स्थानीय तह मजबुत नभई देश समृद्धि हुन नसक्ने बिगतको सिकाईबाट संबिधानबाटै स्थानीय तहलाई साधन स्रोत र अधिकारको ब्यवस्था भएको छ । पर्याप्त मात्रामा पूर्वाधार विकास नभएको यो विनयी त्रिवेणी गाउँपालिकाका बासिन्दालाई अब छिट्टै विकास हुन्छ, हामी सुखी र खुसी हुने दिन नजिक आउदैछ भन्ने आशा र अपेक्षा जागृत भएको छ । यस्तो अपेक्षा प्राप्ती लागी सर्वप्रथम यो गाउँपालिकाको समृद्धिका लागी आवश्यकता संभाव्यता र क्षमताको आधारमा गुरुयोजना बनाई सर्वदलीय सर्वपक्षीय प्रतिबद्धता हुनुपर्छ । साथै,

- १) राजनैतिक नेतृत्व उदार र सहिष्णुता हुनेछ ।
- २) पछाडी परेका वा पारिएका क्षेत्र जाति र वर्गलाई केन्द्रमा राखी योजना तर्जुमा गरी ती पक्षलाई अगाडी ल्याइनेछ ।
- ३) प्रत्येक वडाबाट गाउँपालिका केन्द्र र बजार सम्म पहुँच पुग्ने गरी मोटर मार्ग निर्माण र स्तरोन्नती हुनेछ ।
- ४) विद्युत प्राधिकरणको सब-स्टेशन स्थापना गराइ गाउँपालिका भित्रको सबै घरमा विद्युत पुर्याउन पहल गरिनेछ ।
- ५) ब्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

- ६) अर्गानिक उत्पादन र प्राङ्गारीक मल उत्पादन तर्फ जोड दिईनेछ ।
- ७) सिचाई ब्यबस्था ,नहर कुलो सुधार, बेमौसमी तरकारी उत्पादनको क्षेत्रमा जोड दिईनेछ ।
- ८) गाउपालिका भित्र हाल सम्म कुनै सरकारी अस्पताल नभएको अवस्थामा कम्तीमा १० शैयाको अस्पताल स्थापनाको लागी डि.पि.आर र आई.ई.ई को कार्य सम्पन्न भइ जग्गा प्राप्तिको क्रममा रहेकोले यसै आर्थिक वर्ष भित्र सम्पूर्ण प्रक्रिया पुरा गरी अस्पताल निर्माण कार्य शुभारम्भ गरिनेछ ।
- ९) धुरकोट स्वास्थ्य चौकीमा बर्थिङ्ग सेन्टर स्थापना गरि संचालनमा ल्याइनेछ । साथै आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र त्रिवेणीमा आधारभूत प्रयोगशाला सेवा स्थापना गरि संचालनमा ल्याइनेछ ।
- १०) गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाका लागी यस गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै अस्पताल स्वास्थ्य चौकी, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र र सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइमा आवश्यक स्वास्थ्यकर्मी, औषधि तथा थप उपकरणको व्यवस्था गरिनेछ । सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा १२ महिना अत्यावश्यक औषधिको उपलब्धता तथा निरन्तर मौज्दातमा ध्यान दिईनेछ ।
- ११) पूर्णखोप सुनिश्चितता, निरन्तरता र दिगोपनाका लागी खोप सम्बन्धि कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
- १२) जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- १३) अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण शिविर संचालन गरिनेछ ।
- १४) बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकता दिदै सुनौलो हजार दिनका आमाहरु र किशोरीहरुको पोषण अवस्थाको लेखाजोखा गर्ने र पोषण प्रबर्द्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १५) संघिय र प्रदेश सरकार सँगको सहकार्यमा ऐतिहासिक धरोहर र सम्पदाहरुको संरक्षण र सम्वर्धन र प्रवर्धन गरी आन्तरीक र बाह्य पर्यटनलाई जोड दिईनेछ ।

१६) स्वरोजगार युवा रोजगारमुखी कार्यक्रम कृषि, पशुपालन, पर्यटन, नर्सरी मौरी र माछा पालनलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

१७) घर घरमा स्वच्छ खानेपानी आपूर्ति व्यवस्था गरिनेछ ।

१८) सबै विद्यालयहरूमा कम्प्युटरको उपलब्धता सहित सुचना प्रविधिको विस्तार गर्दै प्रविधि मैत्री सिकाइलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाइनेछ ।

१९) कोभिड-१९ को शैक्षिक क्षति न्युनिकरणका लागि बैकल्पिक सिकाइलाई उच्च प्राथमिकताका साथ लागु गरिनेछ ।

३.५ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरू

- नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ८ र ९ मा उल्लिखित अधिकारको सूची,
- नेपालको संविधानमा उल्लिखित मौलिक हकहरू,
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- संघीय र प्रदेश सरकारले जारी गरेका नीति, कानून तथा मापदण्डहरू
- स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४
- संघिय, प्रादेशिक र स्थानीय तहको आवधिक विकास योजना
- स्थानीय तहको मध्यमकालीन खर्च संरचना
- विकासका अन्तरसम्बन्धित विषयहरू
- नेपाल सरकारले अन्तराष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धताबाट सिर्जित दायित्वहरू
- संघ र प्रदेश सरकारले अबलम्बन गरेका अन्य आर्थिक नीतिहरू आदि ।

३.५.१. समग्र नीति तथा आधारहरू

- सकारात्मक सोंचका साथ समृद्धिको दुरदृष्टी तय गरी योजनावद्ध तरिकाले अघि बढ्ने नीति लिइने छ ।
- विकासका कार्यहरूलाई परिणाममुखि बनाउन नतिजामा आधारित विकास गर्ने परिपाटी अवलम्बन गरिनेछ ।
- स—साना टुक्रा योजना बनाई परिणाम देखाउन नसकिने योजना निर्माण गर्ने पक्रिया एंव परिपाटिको अन्त्य गर्नेतर्फ प्रयास गरिनेछ ।
- न्युनतम आधारभुत आवश्यकतालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखि बजेट विनियोजन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नियमित प्रशासनिक सेवा प्रवाहलाई मुस्कान सहितको सेवाको नीति लिइनेछ ।
- सेवाग्राहीहरूको गुनासो तथा उजुरीहरूलाई तत्काल समाधान गर्ने नीति लिइनेछ ।
- पारदर्शीता, जवाफदेहीता, इमान्दारिता, कर्तव्यनिष्ठाका साथ सेवा प्रवाहलाई सुशासन मैत्री बनाउदै लगिनेछ ।
- लक्षित वर्गलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने ठोस योजना निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- अधिक जनतालाई लाभ पुग्ने र जनताको जनसहभागिता जुट्ने किसिमको योजनालाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- आवधिक योजनाहरू विकास गर्नका लागि गाउँस्तरीय आवधिक योजना तर्जुमा गर्नका लागि आवश्यक पहल गर्ने नीति लिईनेछ ।
- पूर्वाधार विकास र सामाजिक विकासलाई संगसंगै अगाडी बढाइनेछ । सामाजिक विकासको नाममा हुने अनुत्पादक खर्चलाई निषेध गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गतका विषयगत निकायहरूले प्रवाह गर्ने सेवालाई चुस्त दुरुस्त र पारदर्शी बनाउनेतर्फ ध्यान दिईनेछ ।

- आर्थिक वर्ष को अन्त्यमा मात्र काम गर्ने परिपाटीको अन्त्य गरी बाह्रै महिना योजना तथा विविध गतिविधिहरू संचालनमा ल्याइने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सुनुवाई कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सार्वजनिक परिक्षण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- निर्माण कार्यको भौतिक परिक्षण गराइनेछ ।
- सहभागितामा योजना छनोट गर्ने कार्यलाई विशेष प्रथामिकता दिइनेछ ।
- योजना कार्यन्वयनमा उपभोक्ताको अनिवार्य संलग्नता गरिनेछ ।
- लक्षित कार्यक्रमको बजेटलाई सोही वर्गलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी भौतिक तथा अन्य कार्यक्रममा लगानी गरिनेछ ।
- राष्ट्रिय साक्षरता अभियानलाई उच्च प्राथमिकता दिई साक्षरता अभियानलाई निरन्तरता दिने नीति लिईने छ ।
- गुणत्मक शिक्षाको लागि सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग सहकार्य तथा समन्वय गरी शिक्षा क्षेत्रमा लगानीको बृद्धि गरिनेछ ।
- सबैका लागि शिक्षा भन्ने मूल नारालाई आत्मसाथ गर्दै हरेकले शिक्षा लिन पाउनु पर्ने अधिकारलाई सुनिश्चित गर्ने कार्यक्रमको निति लिईनेछ ।
- बालमैत्रीयुक्त शिक्षाको लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
- सुरक्षित सुत्केरी सेवा लिनका लागी प्रोत्साहन स्वरूप उपलब्ध गराउदै आएको सुत्केरी प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- यस गाउँपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य चौकीहरूको स्तर उन्नतीका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ ।
- कोभिड १९ संक्रमण नियन्त्रण रोकथाम तथा व्यवस्थापनका लागी आवश्यक कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- वार्षिक बजेटमा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम लगायत संघ, प्रदेश र अन्य निकायका रोजगार मुलक आयोजना /कार्यक्रम साथै रोजगारको अवस्था सृजना गर्ने जनशक्ति विकास गर्न आवश्यक सिपमुलक तथा क्षमता विकासका तालिम

/कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकताका साथ आवश्यक सहकार्य र साझेदारी गर्ने नीति लिइनेछ ।

- भूमिहिन, दलित, सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासलाई संकलन भएका फारमहरूको प्रक्रिया पुर्याइ नापजाँच गरी शिघ्र लालपूर्जा वितरण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ । यसै आ.व भित्र विनयी त्रिवेणी वडा नं ५ बाट जग्गा धनी पूर्जा वितरणको कार्य सुरुवात गर्ने लक्ष्य लिइएको छ ।

क) आर्थिक क्षेत्र

- राजश्वको दायरा फराकिलो गरी राजश्वको विविधिकरण एवं विस्तारिकरणमा जोड दिइनेछ ।
- कर वर्गीकरण तथा कर संकलनलाई सरलीकरण गर्न विशेष किसिमको सुधार कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- आन्तरिक आय वृद्धिका लागि करका नयाँ क्षेत्रहरू पहिचान गरि कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- कर तिर्नु हरेक नागरिकको कर्तव्य हो भन्ने भावनाको विकास गरि कर प्रतिको जनताको नकारात्मक धारणालाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
- विनयी खोला तथा गंगटे खोलाका विभिन्न खण्डहरूबाट नदिजन्य पदार्थ व्यवस्थित ढँगबाट उत्खन्न गरी बेचबिखनका लागि राष्ट्रपति चुरे संरक्षण समितिबाट समयमै सहमति ल्याइ बेचबिखन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- कृषि तथा पशुमा लगानी वृद्धि गरी कृषिजन्य र पशुजन्य उत्पादन वृद्धि गरिनेछ ।
- गरिबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत उद्यमशिलता विकास र रोजगारी सृजना गरिने छ ।

ख) सामाजिक क्षेत्र

- धार्मिक एवं पुरातात्विक महत्वको ग्रामीण क्षेत्रका सम्पदाहरूको सरोकारवालाहरूको समन्वयमा पहिचान गरी त्यसको संरक्षण र जगेर्नामा लगानी गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- कला संस्कृतिको प्रवर्द्धनका लागि आकस्मिक एवं नियमित किसिमका कार्यक्रमहरू गर्ने प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- बालमैत्री स्थानियशासनको अवधारणालाई प्रवर्द्धन एवं विकासका लागि आवश्यक क्रियाकलापहरू समेत संचालनमा ल्याइनेछ ।
- विद्यालयहरूलाई बालमैत्री तथा छात्रामैत्री विद्यालयको रूपमा विकास गर्ने गरि भौतिक संरचनाहरूमा क्रमश सुधार गरिनेछ ।
- शिक्षासंग सम्बन्धित कार्य गर्ने गैरसरकारी संघसंस्थाहरूसँग समन्वय गरि यस गाउँपालिकाको शैक्षिक विकासमा एकिकृत कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- गुणस्तरीय शिक्षा विनयी त्रिवेणीको आवश्यकतालाई आत्मसात गर्दै विद्यार्थीको अनुपातमा तहगत रूपमा नपुग शिक्षकलाई शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको आधारमा अनुदानको रूपमा उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- महिला, आदिवासी जनजाती, दलित, मुस्लिम लगायतको क्षमता वृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- अपाङ्ग कार्यक्रम तथा जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यालयमा अध्ययन गर्ने किशोरी छात्राहरूलाई महिनावारी समयमा आवश्यक स्यानिटरी प्याडको निःशुल्क वितरण गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै सबै किशोरी छात्राहरूलाई तालिका बमोजिम आइरन चक्की खाने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गरिब, जेहेनदार तथा दलित विद्यार्थीलाई शैक्षिक प्रोत्साहन उपलब्ध गराइनेछ ।
- आधारभूत तथा माध्यमिक तहमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने विद्यालय तथा शिक्षकलाई सम्मान गरिनेछ ।

ग) पूर्वाधार क्षेत्र

भौतिक विकास तर्फ

- गाउँपालिकाले प्राथमिकता निर्धारण गरेका सडकहरूमा प्राथमिकताका साथ लगानी गर्ने तथा गाउँपालिकाको श्रोतले नसक्ने अवस्थाका ठुला सडकहरूलाई सरोकारवाला सम्बन्धित निकायसंग समन्वय गरी निर्माण गरिनेछ ।
- सिंचाई योग्य जमिनको उचित संरक्षण गरि कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भरता कायम गरिनेछ ।
- न्यूनतम पूर्वाधार जस्तै सडक, विजुली, खानेपानी, संचार, जस्ता पूर्वाधार निर्माणमा निश्चित मापदण्डको आधारमा मात्र संरचनाहरू निर्माण गर्ने परिपाटी बसालिनेछ ।
- अधुरा योजनाहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा समय सारणीसहित सम्पन्न गर्न श्रोतहरूको खोजी गरी सम्पन्न गर्न प्राथमिकता दिईनेछ ।
- सडक कालोपत्रे गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । गाउँपालिकाको सबै बस्तीलाई सडक मार्ग बाट जोडिने छ ।

घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

- भौतिक संरचना निर्माण गर्दा वातावरण मैत्री हुनेगरी निर्माण गरिनेछ । एउटा संरचना बन्दै गर्दा अर्को प्राकृतिक सम्पदा विनास हुने प्रकृतिको अन्त्य गर्न बायो ईन्जीनीयरिङ सहितको पूर्वाधार निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- खाली ठाउँमा वृक्षारोपण गर्न वन कार्यालयसंग सहकार्य गरी वृक्षारोपण गरी प्राकृतिक प्रकोपबाट जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्न सहकार्य गर्न नीति लिइनेछ ।
- ग्रामीण विकासलाई वातावरणमैत्री बनाउदै लैजाने नीति लिइने छ ।
- घर घरमा रुख लगाउनुपर्ने, करेसावारी बनाउनु पर्ने, घरमा आगन अनिवार्य हुनुपर्ने लगायतका न्यूनतम वातावरणीय संरक्षणका उपायहरू अवलम्बन गर्न प्रोत्साहत गर्ने नीति लिईनेछ ।

- यस क्षेत्रमा रहेका विभिन्न नदी तथा खोलाबाट हुने कटानलाई नियन्त्रण गर्न आवश्यकता अनुसार गुरु योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- कटान क्षेत्रमा तटबन्धनको लागि तारजाली भर्ने कार्य तिब्र रूपमा गरिनेछ ।
- विपद व्यवस्थापनको लागि आवश्यक कोषको व्यवस्था गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई युक्त क्षेत्र घोषणा गर्न आवश्यक कार्यक्रम गरिनेछ ।

ड) संस्थागत विकास सेवा प्रवाह र सुशासन

- उपलब्ध जनशक्तिलाई मानवीय संवेदनका आधारमा कार्य सम्पादनमा लगाइनेछ ।
- व्यक्तिको योग्यता क्षमता र जिम्मेवारीको आधारमा काममा लगाइनेछ ।
- आफ्नो काम प्रति व्यक्ति स्वयंम उत्तरदायी हुने व्यवस्था अवलम्बन गरिनेछ ।
- जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धिका लागि क्षमता विकास सम्बन्धि कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।
- सबै कर्मचारीले आफ्नो शाखाको आफ्नो कम्प्यूटरबाट काम गनुपर्ने व्यवस्था लागु गर्न आवश्यक क्षमता विकास गरिनेछ ।
- गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष, गाउँ कार्यपालिकाको निर्वाचित तथा मनोनित सदस्य तथा वडा सदस्यहरूलाई प्रदेश कानून वमोजिम मासिक सेवा सुविधा उपलब्ध गराइने छ ।
- निद्रिष्ट ऐन, नियमले दिएको अधिकार प्रयोग गरी दण्ड दिने तथा आवश्यकता अनुसार उचित पुरस्कार दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सामाजिक परिचालन क्षेत्रमा काम गर्ने व्यक्तिहरूलाई योगदानको आधारमा सम्मान दिने नीति लिइनेछ ।

- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र राम्रो काम गर्ने संघसंस्थालाई कार्य सम्पादन मुल्यांकनको आधारमा प्रोत्साहित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

३.६ मुख्य मुख्य आयोजना र क्रियाकलापहरू

- सडक कालोपत्रे तथा स्तरोन्नती प्राथमिकता साथ लिएको सो लागी आवश्यक रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- खोला तथा नदीबाट हुने कटान नियन्त्रणका लागी तटबन्धन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- कृषि क्षेत्रको व्यवसायिक र आधुनिकिकरणका लागी कृषकहरूलाई ५०% विउ तथा मेशिन औजारमा अनुदानको लागी बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- पशुपालन क्षेत्रलाई व्यवसायीक र आधुनिकिकरण गर्नका लागी आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाको पूर्वाधार निर्माण तथा स्वास्थ्य प्रर्वद्धन सम्बन्धी विविध कार्यक्रमको लागी आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- युवा लक्षित विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता तथा रोजगारमूलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- अन्य लक्षित वर्गको विकास तथा सशक्तिकरण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन
- पिउने पानीमा शुद्धता ,प्रत्येक घरघरमा उपलब्धता भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै वार्ड नं १ र २ मा निर्माणाधिन खानेपानी आयोजनाहरूलाई यसै आ.व भित्र सम्पन्न गरिनेछ ।

माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी वढाउन गाउँपालिका कार्यालय प्रतिवद्ध भएको व्यहोरा अनुरोध गर्न चाहान्छु । गाउँवासीहरूको अपेक्षा पूर्ण रुपमा सम्बोधन गर्न नसकिएता पनि क्रमिकरुपमा सम्बोधन गर्दै जान सम्बन्धित सरोकारवाला निकायसंग समन्वय गरि गाउँपालिका अगाडी वढ्दै जानेछ ।

यस सभाका सभा सदस्य ज्युहरु ,

थुप्रै समस्याहरु र चुनौतिहरु भएता पनि सकारात्मक सोचका साथ सुन्दर, समृद्ध र समुन्नत गाउँपालिका निर्माण गर्न सकिने प्रसस्त सम्भावनाहरु रहेका छन् । राम्रो योजना बन्नु नै आधा काम सक्नु हो भने झै गाउँपालिकाले नतिजामा आधारित योजनावद्ध विकास गर्ने दिशातर्फ आफ्ना नीति तथा कार्यक्रम परिलक्षित गरेको छ ।

अन्त्यमा ,

नीति तथा कार्यक्रम निर्माण प्रक्रियामा अहोरात्र खटिनुहुने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, लेखा अधिकृत, वडा अध्यक्षहरु, गाउँकार्यपालिका सदस्यहरु, वडा सदस्यहरु, सम्पूर्ण गाउँपालिकाका कर्मचारीहरु, वडा सचिवहरु, विषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु लगायत वजेट तर्जुमामा प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्नुहुने सबै लाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद

जय विनयी त्रिवेणी

जिननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी